

2018-01-09

Socialnämnden

Dnr Son 2016/345

Redovisning av hemlöshetskartläggning i Järfälla kommun 2017

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag

1. Socialnämnden godkänner rapport om hemlöshetskartläggning 2017 i Järfälla kommun.

Ärendet i korthet

Socialstyrelsen genomförde, under en vecka i april 2017, en nationell kartläggning av hemlösheten. Järfälla kommun deltog i denna kartläggning och kommunens resultat presenteras i en rapport som bifogas detta ärende.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2018-01-09.
2. Rapport Hemlöshetskartläggning 2017 Järfälla kommun.

Bakgrund

Den senaste kartläggningen avseende hemlösheten i Sverige genomfördes 2011 och under 2017 har Socialstyrelsen haft i uppdrag att genomföra en ny nationell kartläggning där bland annat kommuner har bidragit med underlag. Järfälla kommun valde att delta i årets kartläggning som ägde rum under perioden 2017-04-03 till och med 2017-04-09. Kartläggningen utgick från Socialstyrelsens definition av hemlöshet vilken är bred och innebär fyra olika hemlöshetssituationer. Definitionen omfattar allt från personer som akut saknar tak över huvudet till mer långvariga

boendeformer med en kontraktsform som inte kan jämföras med eget boende. De fyra olika hemlöshetsituationerna framgår mer detaljerat i bifogad rapport.

Deltagandet innebar att handläggare fyllde i en pappersenkät för alla vuxna personer som levde i hemlöshet och som var aktuella inom Socialförvaltningen eller Integration Järfälla under mätveckan. Det var endast personer med svenskt medborgarskap eller uppehållstillstånd i Sverige som enligt instruktioner från Socialstyrelsen skulle ingå i kartläggningen.

Socialförvaltningens samordnare har därefter matat in svaren i Socialstyrelsens digitala enkät samt i en kommunegen Excelfil. Ur Excelfilen har socialförvaltningen sedan kunnat sammanställa Järfälla kommuns resultat vilket presenteras i denna rapport. Anledning till detta tillvägagångssätt är för att ge möjlighet att analysera vårt egna resultat i syfte att skapa ett underlag för framtida utvecklingsarbete. Det har inte varit möjligt att i efterhand få ta del av Socialstyrelsens material i sin helhet eftersom de har gjort bedömningen att de inte kan lämna ut kommuners egna uppgifter i form av rådata även om det är kommunen själv som från början lämnat uppgifterna. Detta eftersom uppgifterna är att betrakta som personuppgifter även om exempelvis personnummer är borttaget. De uppgifter som Socialstyrelsen kan lämna ut till kommunerna, efter att de själva har publicerat sin rapport, är sammanställd statistik på aggregerad nivå som inte går att koppla till enskilda personer vilket innebär att jämförelser mellan olika faktorer inte kan göras.

Socialstyrelsen publicerade sin rapport avseende den totala nationella kartläggningen på sin webbplats 2017-11-30. Samtidigt publicerades statistik om antal hemlösa personer per kommun. Även om kommunens redovisning och Socialstyrelsens statistik baserar sig på samma kartläggning skiljer sig Socialstyrelsens siffror om antal hemlösa i Järfälla kommun från de siffror som redovisas i denna rapport. Detta beror bland annat på att Socialstyrelsens har valt att publicera sin statistik med utgångspunkt från vistelsekommun. Det innebär exempelvis att om en enskild person som hör till Järfälla kommun bor på ett vandrarhem i en annan kommun så medtas den personen i antalet hemlösa för den kommun som vandrarhemmet finns i, även om personen inte har kontakt med socialtjänsten i den kommunen utan med Järfälla kommun. Dessutom har även andra organisationer, exempelvis kyrkor och ideella organisationer, inbjudits av Socialstyrelsen att delta i kartläggningen. De kan ha lämnat information till Socialstyrelsen om personer som de har kännedom om och som lever i hemlöshet i Järfälla kommun enligt någon av definitionerna men som inte själv har kontakt med kommunen. Webbenkäter som påbörjats men inte blivit avslutade har även tagits bort av Socialstyrelsen. Eventuella personer som tillkommit eller fallit bort på det sättet i rapporteringen till Socialstyrelsen påverkar inte redovisningen i denna rapport.

I denna rapport redovisas en sammanställning av de enkätsvar som Järfälla kommun har rapporterat till Socialstyrelsen i den nationella kartläggningen av hemlöshet avseende personer som har sin tillhörighet till Järfälla kommun, oavsett var personen befann sig vid tillfället för kartläggningen.

Det är även viktigt att beakta att kartläggningen ägde rum under en veckas tid i april 2017. Detta innebär att det resultat som redovisas i denna rapport är en ögonblicksbild som i sig inte behöver vara heltäckande och som med största sannolikhet har förändrats sedan dess. Det bedöms inte finnas något värde i att exempelvis göra jämförelser med andra kommuner utan vårt egna resultat och

analyser bör användas som ett underlag för att beskriva tendenser, fördelning och utveckling och på så sätt ligga till grund för prioritering av vilka områden som ska fokuseras på inom kommunen. Detta förhållningssätt till resultatet rekommenderar även Socialstyrelsen.

Analys

En detaljerad analys av årets hemlöshetskartläggning framgår i bifogad rapport men kortfattat visar kartläggningen att hemlösheten i Järfälla kommun har ökat sedan tidigare kartläggning 2011. Den enda jämförelse som är möjlig att göra mellan resultatet 2011 och 2017 är antal personer och fördelning i de olika hemlöshetsituationerna eftersom kommunen inte har fler uppgifter sparade från 2011 med anledning av att rapporteringen då endast gjordes till Socialstyrelsen och inte behölls inom kommunen.

Med få undantag har de som är hemlösa ett boende på något sätt, det vill säga de saknar inte tak över huvudet, men det är kortsiktigt och inte självständigt. Det är framförallt personer som i sig inte har omfattande sociala problem som lever i hemlöshet utan de har låga inkomster och saknar eller har en svag förankring på arbetsmarknaden. Bristen på bostäder och långa bostadsköer gör även att de står långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. De personer som är nya i Sverige är särskilt utsatta och sammantaget visar kartläggningen på ett stort behov av fler bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden med överkomliga hyresnivåer. Detta är viktigt ur flera olika perspektiv, både ur ett socialt-, integrations- men framförallt ur ett barnperspektiv.

Barnkonsekvensanalys

Barn som drabbas av hemlöshet är särskilt utsatta. Denna kartläggning kan inte visa på exakt hur många barn som lever i hemlöshet i Järfälla men det är troligtvis minst ett hundratal. De allra flesta bor dock i långsiktiga boendelösningar men det finns barn som bor på vandrarhem eller hotell. Även om detta är kunskap som funnits inom socialförvaltningen sedan tidigare kan kartläggningen och denna redovisning på ett mer strukturerat och tydligt sätt visa på vad bostadsbristen innebär för barn och vad som krävs för att förbättra deras villkor. Utifrån detta perspektiv görs bedömningen att hemlöshetskartläggningen och redovisningen av den kan ge positiva konsekvenser för barn på längre sikt om det leder till ett ökat byggande av bostäder med överkomliga hyresnivåer samt en sänkning av de krav som ställs för att få teckna ett eget hyreskontrakt, exempelvis avseende vilka inkomster som accepteras.

Ekonomiska konsekvenser

Hemlösheten ger negativa ekonomiska konsekvenser för socialförvaltningen eftersom den leder till behov av boendelösningar i form av vandrarhem eller hotell som både är dyra för förvaltningen och dåliga för den enskilde. De är dock nödvändiga för att säkerställa att Järfällas kommuninnevånare har någonstans att bo.

Slutsatser

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapport om hemlöshetskartläggning 2017 i Järfälla kommun.

Jenny Wilhelmsson
Socialdirektör

Lotta Erlandsson
Avdelningschef IFO

Expedieras

Diariet
Kommunstyrelsen
Jenny Wilhelmsson
Lotta Erlandsson
Anneli Lagerberg
Dennis Forsberg
Therese Thorell
Kristian Brodd